

Klub slovenských turistov a lyžiarov v Banskej Bystrici

Opis na úrovni archívneho fondu

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference code	SK_1520_1828	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Klub slovenských turistov a lyžiarov v Banskej Bystrici	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	(1910) 1925-1949 (1950)	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit o description (quantity, bulk, or size)	0,60 bm (12 úradných kníh, 1 registratúrna pomôcka, 4 škatule)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Klub československých turistov, Klub slovenských turistov a lyžiarov v Banskej Bystrici	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	V roku 1888 vznikol v Prahe Klub českých turistov. Pod týmto názvom pôsobil v Čechách a na Morave do roku 1918. Od roku 1919 už pod názvom Klub československých turistov začal pôsobiť aj na Slovensku, kde zakladal turistické oddiely. V roku 1921 sa spojil s Tatranským turistickým spolkom, ktorý bol založený v Liptovskom Mikuláši v tom istom roku. Klub československých turistov sa okrem turistiky venoval viacerým športom. Dominantou boli lyžiarske športy, ale medzi obľúbené patrila aj vodná turistika. Turistiku na Slovensku organizovala Slovenská komisia KČST a v roku 1933 už organizovala skoro jedenásťtisíc členov. Hlavná činnosť týchto turistických klubov spočívala v značkovaní turistických trás, ktorých do konca roku 1937 vyznačkovali 14843 km. Taktiež zriadili 211 nocľahární s 2450 lôžkami a vlastnili 67 turistických chát. Zároveň sa starali o jaskyne a objavovali nové jaskynné priestory, propagovali horolezectvo a prírodné krásy Slovenska. V roku 1927 sa orgánom Klubu československých turistov na Slovensku stal časopis Krásy Slovenska. Koncom roku 1938 sa	Dejiny správy pôvodcu

		<p>slovenské oddiely odtrhli od Klubu československých turistov a 6.11.1938 v Liptovskom Mikuláši vytvorili Klub slovenských turistov a lyžiarov (KSTL), ktorý prakticky pokračoval v činnosti zaniknutého KČST. Tento sa okrem športovej činnosti a jaskyniarstvu venoval aj rozvoju cestovného ruchu a v nemalej miere sprístupňovaniu prírodných krás Slovenska. Po oslobodení sa venoval aj obnove vojnou zničených zariadení, chát a lyžiarskych mostíkov. Ako inštitúcia cestovného ruchu, hospodárska a vlastivedná organizácia vydával odbornú turistickú a propagačnú literatúru, mapy aj časopis Krásy Slovenska. V roku 1949 bol Klub slovenských turistov a lyžiarov začlenený do Jednotnej telovýchovnej organizácie Sokol.</p> <p>Odbor Klubu československých turistov v Banskej Bystrici vznikol 12. októbra 1920 s počtom 45 riadnych členov. V čase vzniku odboru nebola turistika a lyžovanie veľmi spropagovaná, ale vďaka úsiliu členov a funkcionárov sa spopularizovala a tým sa začala rozrastať aj členská základňa. Veľká pozornosť sa venovala výletnej činnosti a značkovaniu turistických chodníkov. Už v prvom roku existencie odbor vyznačil turistické cesty v dĺžke 90 km. V roku 1923 klub sprevádzkoval nocľahareň pre mládež. V nasledujúci rok sa pri odbore založila lyžiarska skupina a pôsobnosť odboru pozostávajúca dovtedy len z turistickej činnosti sa rozšírila o lyžiarstvo. V roku 1926 členovia klubu označovali 160 km turistických chodníkov. O rok neskôr sa zrealizovala stavba chaty na Kráľovej studni, ktorá síce krátko pred otvorením padla za obeť ničivému požiaru, no vďaka veľkej podpore verejnosti sa v roku 1928 podarilo chatu sprevádzkovať. V tom istom roku bol aj vydaný Sprievodca po Banskej Bystrici a Horehroní, ktorý dosahoval vysokú úroveň. V roku 1929 zriadil odbor útulňu na Suchom vrchu a usporiadal 1. verejné lyžiarske preteky v Banskej Bystrici Majstrovstvá Zväzu lyžiarov Slovenskej lyžiarskej župy. Aj vďaka týmto pretekom sa Banská Bystrica dostala do povedomia lyžiarskej verejnosti ako ideálne miesto pre zimné športy. Nasledujúce roky svedčia o neustálom vzostupe odboru a jeho bohatej činnosti. V roku 1932 postavil chatu na Suchom vrchu a zároveň sprístupnil prírodné krásy bystrického okolia pre letnú aj zimnú turistiku. Vo februári 1936 odbor zorganizoval podujatie celoštátneho významu, Majstrovstvá Klubu československých turistov, čím dokázal svoje významné postavenie medzi lyžiarskymi klubmi na Slovensku. Odbory Klubu československých turistov v Banskej Bystrici a v Radvani spolu s banskobystrickým Ski klubom sa 31. mája 1939 spojili a vytvorili Odbor Klubu slovenských turistov a lyžiarov. Činnosť klubu ovplyvnili vojnové udalosti, ale po oslobodení pokračoval vo svojej činnosti. V roku 1946 sa v Banskej Bystrici uskutočnili lyžiarske majstrovstvá Československej republiky. V nasledujúcich rokoch sa pri odbore vytvorila vodácka, fotoamatérska a jaskyniarska skupina. Koncom roku 1949 sa odbor stal členom Jednotnej telovýchovnej organizácie Sokol.</p>	
--	--	---	--

3.2.3.	Archival history	Zachovalé písomnosti fondu Klub československých turistov a Klub slovenských turistov a lyžiarov v Banskej Bystrici dokumentujú činnosť organizácie z rokov (1910)1925-1949(1950). Hoci sa nezachovali kompletne, niektoré roky absentujú, je možné čiastočne zdokumentovať históriu fondu. Všetky písomnosti klubu mal na starosti tajomník. Členovia klubu sa stretávali na zasadnutiach v Národnom dome. Zo zasadnutí sa viedli zápisnice, písali si správy o svojej činnosti, viedli si evidenciu členov. Z rokov 1932 – 1936 sa zachoval podací denník, používanie prezentačnej pečiatky s číslom spisu a dátumom zaevidovania nebolo pravidelné. V dokumentácii staršieho obdobia možno nájsť v hlavičke miniatúru dominanty Banskej Bystrice – Barbakan. Zachovala sa časť písomností účtovného charakteru ako aj propagačný materiál z rôznych športových pretekov a podujatí. O svojich turistických aktivitách si viedli knihu výletov. Do Štátneho okresného archívu v Banskej Bystrici sa písomnosti dostali na konci päťdesiatych rokov 20. storočia a v roku 2001 boli spracované.	Dejiny archívneho fondu
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	Zaevidované pod prírastkovým číslom 479 v roku 1959.	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and contents	Obsahová charakteristika písomností Odboru Klubu československých turistov a Klubu slovenských turistov a lyžiarov v Banskej Bystrici odzrkadľuje bohatú činnosť a veľkú snahu členov klubu a funkcionárov zviditeľniť banskobystrický región. V písomnostiach sa zachovali zoznamy členov a lyžiarskych funkcionárov, fotografie z turistiky na Ďumbier, Kráľovu hoľu, Donovaly, výkresy a rozpočet výstavby turistických chát na Donovaloch, na Suchom vrchu, na Kráľovej studni, v Rybom sedle, na Prašivej. Z oblasti lyžiarskych aktivít sú to rôzne športové podujatia a preteky alebo aj snehové športové spravodajstvo.	Obsah a rozsah archívneho fondu
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Pri inventarizovaní sa skartovali duplicitné písomnosti a dokumenty bez historickej hodnoty.	Vyraďovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Archívny fond je uzatvorený. Ďalšie prírastky sa neočakávajú.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Štruktúra usporiadania a inventarizovania fondu vzhľadom na jeho charakter je jednoduchá: 1. Úradné knihy 1.1. Zápisnice 1.2. Evidencie 2. Spisový materiál	Spôsob usporiadania

		<p>2.1. Registratúrne pomôcky</p> <p>2.2. Spisy</p> <p>3. Účtovný materiál</p> <p>4. Propagačný materiál</p> <p>Písomnosti v jednotlivých kapitolách sú usporiadané chronologicko–numericky.</p>	
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovať so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcií
3.4.3.	Language /scripts of material	slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	<p>K dispozícii je nasledujúci neelektronický inventár, ktorý je poskytnutý v bádateľni archívu na požiadanie.</p> <p>Michal Schwarc: Turistické spolky v Banskej Bystrici. Banská Bystrica 2001. Skupinový inventár e.č.3893</p> <p><i>Štátny okresný archív v Banskej Bystrici.</i></p>	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky Štátny archív v Banskej Bystrici, Komenského 26,	Existencia

	of originals	974 01 Banská Bystrica	a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Nie je známe.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Nie sú známe.	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publikation note	Informácie nie sú známe.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Opis vyhotovila Oľga Kostiviarová na základe evidenčného listu archívneho fondu a informácií obsiahnutých v archívnej pomôčke uvedenej v kapitole Vyhľadávacie pomôcky.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	27.02.2017	Dátum vyhotovenia opisu